
Obrysy výstavby minikampusů se stávají zřetelnější

<http://tarantula.ruk.cuni.cz/IFORUM-4034.html>

Obrysy výstavby minikampusů se stávají zřetelnější

O snaze UK intenzivněji řešit prostorové a materiální zázemí některých svých fakult a pracovišť jsme informovali již v čísle 3/05 tištěného Fora, které se věnovalo právě rozvoji naší univerzity. Od té doby, zvláště v posledních několika měsících, se příprava těchto investičních projektů posunula opět o několik kroků dále.

I současné vedení UK respektuje strategické rozhodnutí z 90.let a neusiluje o výstavbu megakampusu univerzity na zelené louce někde za Prahou. Historická lokace jednotlivých fakult a jejich spojení s místy, kde se výuka a výzkum provozovaly leckdy po staletí, vedly k volbě strategie označované jako minikampusy. Tímto termínem pochopitelně nemíníme nějakou malinkou investici bezvýznamného rozsahu. Označuje skutečnost, že chceme rozvíjet UK v několika věcně zdůvodněných lokalitách (např. lékařské fakulty v blízkosti příslušných nemocnic; humanitní fakulty v centru města v blízkosti velké knihovny apod.). Kontinuální úsilí předchozího i současného vedení naší univerzity, které se nevyžívalo a nevyžívá v bombastických prohlášeních a mediálních vystoupeních, ostatně již v uplynulých pěti letech přineslo ovoce ve strategickém rozvoji její infrastruktury.

Asi málokoho napadne, že jsme dokázali zásadními rekonstrukcemi a modernizacemi účelně proinvestovat prostředky, kterými se některé menší a mladší mimopražské univerzity chlubí jako kampusovými akcemi. Vždyť stačí jen sečíst např. investice do nádherného barokního komplexu MFF na Malostranském náměstí (bývalý jezuitský profesní dům), do rekonstruovaných budov chemických pracovišť PříF v Hlavově ulici a do budovy 1.LF v Kateřinské ulici v Praze 2 (kde se po náročných přípravných pracích má letos prostavět první 70 mil. Kč a s dokončením stavebních prací se počítá v r. 2008)) a dojdeme k číslu blížícímu se 860 mil. Kč. Poslání UK je totiž v této zemi ojedinělé. Na rozdíl od všech ostatních VŠ v ČR je ve většině případů investice do rekonstrukce, modernizace nebo stavby současně investicí do historického dědictví Prahy a ČR. To ovšem příslušné akce logicky zpomaluje a prodražuje (a je to tak v pořádku). Respektujeme-li širší historické a kulturní souvislosti, můžeme se jevit jako konzervativní. Tuto pozici však chceme argumentovat a přesvědčit o ní akademickou obec. Nechceme totiž rezignovat na funkci citlivé univerzity v její rozmanitosti zakomponovat do kulturního života Prahy. Není naším cílem srovnávat se s ostatními univerzitními městy, která mají možnost stavět na zelené louce a jejich školy nemusejí tolik dbát na své kořeny. Prolínání a setkávání pracovníků a studentů různých oborů a fakult typické pro kampusy amerického stříhu prostě má a musí mít na UK jiné formy a jiné příležitosti.

Nicméně, je holým faktem, že situace řady fakult je natolik tíživá (a v případě některých humanitních fakult již skutečně alarmující), že je v rámci naší strategie nutné kombinovat několik „taktik“ postupu, zejména pokud jde o financování.

(1) Jednou z nich je efektivní využívání prostředků státního rozpočtu v rámci tzv. Dokumentace programu obnovy a rozvoje materiálně-technické základny UK v Praze. Příkladem může být plánovaná investiční akce rekonstrukce bývalé menzy 17. listopadu v Tróji poblíž budovy MFF pro FHS, která by plně uspokojila potřeby této fakulty (dnes odhadované náklady se blíží 300 mil. Kč). Podobně je možné z těchto prostředků financovat investiční akce další. Zejména jde o jejich první etapy (výkup pozemků, projektové a přípravné práce, často i méně nákladové první etapy výstavby; v případě rozumné ceny, která nejde do miliard, je možné uvažovat o investičních záměrech spočívajících v nákupu budovy).

(2) Další cestou mohou být prostředky z evropských strukturálních fondů, resp. zejména z fondů regionálního rozvoje. A zde jsme u toho, co významně znevýhodňuje UK v Praze od mimopražských VŠ. Tyto prostředky lze čerpat pouze v regionech. A v nich se, jak uvádím níže, také snažíme ve spolupráci s našimi mimopražskými pracovišti připravit kvalitní projekty. V Praze lze čerpat evropské investiční prostředky v omezené míře (jen pro představu: poměr plánovaných prostředků alokovaných v ČR jen na Operační program Věda a výzkum pro inovace na příští plánovací období 2007-2013 a prostředků na oba operační programy v Praze - zahrnující ovšem nejen vědu, výzkum, inovace a vysoké školství - je cca 56 mld : 11 mld. Kč). Koncem června t.r. se na odboru rozvoje bude konat pro zástupce fakult připravujících velké investiční akce informační seminář pro přípravu evropských projektů.

(3) Konečně, je jasné, že se neobejdeme bez úvěrového financování velkých investičních akcí. Takové nástroje ovšem vyžadují důkladnou odbornou analýzu, ale hlavně dostatečný konsenzus na příslušných fakultách.

Jejich vedení vědí, že si musejí nejprve ujasnit, jaké funkce budou nové budovy či prostory mít, pro jaké činnosti a pro kolik studentů a pracovníků bude plánována nová investice. A nejen, z čeho ji financovat, ale jak zvládnout případné splátky z úvěrů spolu s nárůstem nákladů na provoz těchto pracovišť; a také, zda a v jaké míře budou redukovat náklady na provoz pracovišť dosavadních. Jedním z častých mýtů přispívajících k nedorozumění totiž bývá představa, že „univerzita“ (její „vedení“ či „rektorát“ – to podle okolností) je jakousi samostatnou instancí typu úvěrové banky, která mimořádné akce profinancuje. V lepším případě se ví, že vedení univerzity nemá vlastní příjmy a nemůže nic financovat

„z vlastního“. Tiše se však předpokládá, že je tu od toho, aby velmi volně formulované náměty (proměňující se leckdy každý rok) bez prodlení uchopilo, propočítalo, vyčlenilo pro ně potřebný počet odborných pracovníků a vlastně celou akci dotáhlo, resp. realizovalo.

To není kritika fakult: nápady je nutné generovat, tvarovat, hledat postupy a možná řešení. Opravdu přesně a odpovědně může podklady pro investiční záměry připravit pouze fakulta (resp. v případě minikampusů většinou fakulty). Ona musí ve spolupráci s vedením univerzity formulovat strategii svého vývoje a po oponentuře ve svých fakultních grémiích postoupit od námětu či nápadu k projektu, který předloží k diskusi vedení univerzity, včetně jeho institutu rozšířeného kolegia. Vedení univerzity pak může mobilizovat další zdroje, oponentní místa, expertní konzultace apod. Níže uvedené příklady současných projektů svědčí o tom, že k takové synergii již dochází.

Pro kampusový komplex ústavů LF v Plzni byla vypracována zátěžová urbanistická studie a celá akce je rozvržena do etap. V rámci nové Dokumentace programu obnovy a rekonstrukce materiálně-technické základny v letošním roce počítáme s projektovými a přípravnými pracemi a v roce následujícím s výstavbou první stavby. Již nyní se snažíme připravit kvalitní projekty z OP ERDF (Operační programy Evropských fondů regionálního rozvoje), což nám pomůže zajistit prostředky na další etapy výstavby

V Hradci Králové se pro společný kampus LF a FaF v současné době řeší výkup pozemků, aby UK vlastnila jejich podstatnou část, což by umožnilo financování ze státního rozpočtu. Byla vypracována předběžná studie s variantami výstavby. Programové (investiční) financování počítá se zařazením dílčích akcí od výkupu pozemků, přes přípravné a projektové práce až po prostředky na první stavbu.

Konečně se již v minulém roce pohnuly ledy i kolem minikampusu Albertov. Tři fakulty – 1.LF, PŘF a MFF – ve svém návrhu jednoznačně formulovaly jako svou prioritu mezioborovou spolupráci ve dvou velkých oblastech – v přírodních a lékařských vědách (Biocentrum) a ve studiu globálních změn (Globcentrum). K založení centra se budou snažit využít již ustavených skupin působících v ekologických, biologických, klimatologických, geochemických, geobiologických, geofyzikálních a geografických oborech pěstovaných na PŘF a MFF. Tento projektový námět je prioritou UK formulovanou v Aktualizaci Dlouhodobého záměru. Pro jeho budoucí financování lze jen v malé míře využít prostředků Evropských strukturálních fondů. Proto se vedení UK spolu s vedením příslušných fakult dohodlo na systematické podpoře projektu albertovského kampusu. Ta by měla mít podobu personální (vyčlenění pracovníků RUK pro součinnost s fakultními pracovníky) i logistickou (v nejbližších dnech bude zadáno vypracování studie proveditelnosti).

O rozvoji Univerzity Karlovy v Praze se v poslední době začalo konečně více hovořit. Je to dobře. Umožňuje to ukázat dosavadní spíše méně viditelnou činnost vedení fakult i univerzity a napomoci k odstranění neinformovanosti i některých mýtů.

Stanislav Štech
prorektor UK pro rozvoj

 [Více o projektu KAMPUS zde!](#)